

Dette végül felhívta a társulatot, hogy az új direktorium közvelítésével tudassa határozatát a forradalmi végrehajtó bizottsággal. Ezután a kormánybiztos elvtárs eltávozott a gyűlésről.

Szegő Endre elvtárs szólalt föl ezután. Mióta Almássy nem folyik be az igazgatásba, — mondotta — azóta béke, megelégedés van ebben a színházban és mindenki örömmel és becsületesen végzi a munkáját. Ha Almássy visszatérne, vele visszatérne az ő rezsimjének minden átka, kellemetlensége. A vidéki színművészet szocializálása már megtörtént, csak a rendelet nem jöhetett meg a postamizéria miatt. Akár az állam, akár a város szocializálja a színházat, dolgozni fogunk örömmel, de Almássyval együtt soha többé!

Majtényi László elvtárs, az öttagú direktorium elnöke beszélt Szegő után. Tudott dolgozni, — mondotta — hogy a társulat a várost kérte föl a színház átvételére. A kérelmet a város nem teljesítette. Nem vettük tehát át önhatalmulag a színházat. A hatalmat a Munikánács jóváhagyásával a szintársulat ruházta ránk. Mi a legjobb törekvésekkel szolgáltunk a színház, a kántársaink ügyét és a közönség igényeit. Nem felel meg a valóságnak, hogy gyöngébe lennének most az előadások, mint voltak Almássy alatt. Ami baj és rendellenesség még most is lenne, az még az Almássy rezsimből ered, annak átka, hibája van még ma is a színházon. Javasolja, kérjék meg a forradalmi bizottságot, hogy pár napra függeszse föl a határozatát.

Sipos Iván elvtárs felszólalásában figyelemztette a társulat tagjait, hogy a forradalmi Bizottság határozata parancs és annak mindenki engedelmeskedni tartozik.

Ocskay Kornél elvtárs pályatársai egyhangú tetszése közben jelentette ki, hogy Almássyval együtt a direktorium nem működhetik. Az ő visszatérése növelné az elkeseredést. Védelembe veszi az ötös direktorium működését, díszérve annak munkásságát és eddig elért eredményeit és kijelentette, hogy már annál is inkább nehéz dolga volt az ötös direktoriumnak, mert a szegedi szintársulatnál rosszabbul szervezett társulata nincs az országnak. (Ezt mi többször hangoztattuk.)

És ebben — mondotta — Almássy a bűnös, aki ahelyett, hogy a társulatot szervezte volna, az egész nyáron a Tátrában uraskodva passziózott.

Ligeti Jenő elvtárs felszólalásában elmondotta, hogy a Forradalmi Végrehajtó Bizottságnak, amely részletesen nem foglalkozhatott a színház kérdésével, teljesíteni kell az utasításait. Csak napokra terjedhet az új állapot, mert a színházak szocializálását elrendelték. Azt nem lehet elvitatni, hogy Almássy a felszerelés, ő kötötte a szerződéseket, de az se vitatható, hogy ő híve lenne Almássynak. Nem kell azt hinni, hogy a színháznál igazgató lesz Almássy. Juhász Gyula vezetése alatt működik a három tagú direktorium.

Balassa Ármin elvtárs a közóhainak engedve szólalt fel. Azt tanácsolta, hogy a szintársulatnak egy küldöttsége utazzék fel Budapestre és tudakolja meg, hogy mi van a színház szocializálásával, de ezt a ténykedést összhangzásba kell hozni a Forradalmi Végrehajtó Bizottság határozatával.

Major Dezső elvtárs közvetítő indítványt tett és azt ajánlotta, hogy a szintársulat ne jöjjön összeütközésbe a Végrehajtó Bizottsággal. Kérjék fel — mondta — a bizottságot, hogy ne kelljen a társulatnak Almássyval együtt működnie. Hiszi, hogy a Végrehajtó Bizottság magáévá teszi a kérelmet.

Baróti József szerint a szintársulati tagok belső hangulata teljesen Almássy ellen irányul. Juhász Gyula szintén kijelentette, hogy csak a parancsnak engedve vállalja a direktoriumi tisztét, egyebekben pedig két direktoriumi társával azonosítja magát.

Több felszólalás nem történt. Szegő Endre feltette a kérdést, hogy a társulat kit kíván Budapestre kiküldeni, hogy a tanácskormányánál érdeklődjék a színház szocializálása iránt. Egyhangúlag Szegő Endrét és Majthényi Lászlót bízták meg a kiküldetéssel. Az új direktorium tagjai a Forradalmi Végrehajtó Bizottsággal közölni fogják a szintársulat abbéli kérelmét, hogy mintán Almássyval együtt működni nem kívánnak, megállapított fizetésének élvezése dacára se folyhasson be a színházi vezetés ügyeibe.

kolákat. Vagy pedig a közoktatásiügyi népbizottság intézkedését kell kikérni oly irányban, hogy a diákok pontosan megállapíthassák azt a helyet, amelyet az új állami rendben el kell foglalniok. A tantestületek véleményét — a külső hatásokkal szemben — a diákok nem fogadják el ebben a kérdésben. Szükséges tehát, hogy népbiztosi intézkedés vessen véget a vitás helyzetnek.

Meghallgattuk ebben az ügyben több iskola igazgatóját, akiknek felfogását a következőkben összegezzük:

Az igazgatók szerint, ha kívülről jövő hatások nem bolygatnák meg a diákok nyugalomát, rendben menne minden. A diákok most egyre-másra fordulnak különböző körökhöz. Ha felvilágosítanák őket és magukra maradáknak szertelen kívánságaikkal, végeznék a dolgukat. Hiszen a kérdés megoldása — mondják az igazgatók — egyáltalán nem nehéz. Kilátás van arra, hogy az élelmezési viszonyok javulnak — ezt a polgármester a kulturbizottsági ülésén kijelentette — nincs okuk tehát a diákoknak a nyugtalanságra. A város könnyen megteheti azt is, hogy a diákoknak előlegezi az ellátási díjat. Hiszen, ha a zárlatot feloldják, a szülők megfizetik az előlegezett összegeket. A diákok azonban különféle jogcímeket keresnek arra, hogy a tanulási alól kibújjanak, ami éppen most, a munka korszakában, helytelen és veszedelmes irányzat. A tantestületek semmiesetre sem hajlandók alátámasztani a diákoknak ezeket a törekvéseit. A háboruban amúgy is annyi bizonyítványt adtunk ki a méltányosság alapján, hogy különösebb ok nélkül nem tanácsos ezt a bizonyítványgyártást szaporítani.

Az egyik igazgató a következő jellemző epizódot említette előttnk:

A városi felsőkereskedelmi iskolában történt. Egy diák előállt és fájdalmasan panaszkodott, hogy az internátusban borzasztó rossz ellátáson él. A tanár megkérdezte a diáktól, melyik internátusban van elhelyezve. Erre a diák zavartan azt felelte, hogy ő nincs internátusban, szegedi fiú. Kiderült, hogy éppenséggel nincs rossz ellátáson a szüleinél. Ez az eset is mutatja — mondotta az igazgató — hogy a diákok mindenféle ürügyet felhasználnak arra, hogy a tanév korábbi befejezését kiderőszakolják.

Az igazgatók szerint csak úgy lehet orvosolni az áldatlan tanügyi viszonyokat és helyreállítani a fegyelmet, ha azok a körök, ahova a diákok biztatásért fordulnak, a kulturális érdekeknek megfelelően igyekeznek leszerezni a mesterségesen elmergesített diákmozgalmat.

Szigoru határzár Ujszeged felé.

— Ujszegeddel ismét megszünt minden összeköttetés. —

(Saját tudósítónktól.) A szerbek felsőbb parancsnoksága ismét szigoru határzárt rendelt el. A nem első ízben történő intézkedés okát ez idő szerint nem tudhatjuk, ellenben annyit megállapíthatunk, hogy a franciák előzékeny közbenjárása dacára Ujszeged ismét teljesen el van vágva Szegedtől. Hogy meddig fog a szoros határzár tartani, azt illetékes helyen is bizonytalannak jelentették ki. Szeged tehát ismét el van vágva egyik élelmezési forrásától, ami — ha csak napokig tartana is — igen súlyosan érintené a város közönségét. Végre is április és május hónap élelmezés szempontjából a legnehezebb két hónapja az esztendőnek. Hus méregdrága áron, száraz főzelék alig kapható a városban, a francia megszállással kapcsolatban pedig a tanyákkal való piaci forgalom igen erősen mecsappant. Most egyszerre megszünt az

Ujabb bonyodalmak a diákmozgálmában.

— A tantestületek véleménye. —

(Saját tudósítónktól.) A kulturbizottság, mint ismeretes, április 10-étől 28-ig szünetet rendelt el az iskolákban. A szünet ellenelzésére tudvalevően azért volt szükség, hogy a diákok, akik a megszállott területen lakó szüleiiktől el vannak zárva, hazautazhassanak. A diákok azonban, mint értesülünk, nincsenek megelégedve ezzel az intézkedéssel. Ők azt akarják, hogy már most zárják be a tanévet és adják ki nekik a bizonyítványt. Azzal érvelnek, hogy hazulról nem hozhatnak magukkal elegendő pénzt, esetleg visszautazásuk is nehézségekbe fog ütközni, élelmezésük pedig a húsvéti szünet után is olyan rossz lesz — és talán még rosszabb — mint most. Segítségül érkezett a diákok részére a közoktatásiügyi népbizottság rendelete, amely szerint a megszállott területeken, ha a tanítás szünetel, a fél évi értesítő alapján a magasabb osztályba kell fölvenni a következő tanévben a tanulókat, azoknak pedig, akik a Vörös Hadseregbe beértek, ki kell adni az osztály, illetőleg az érettségi bizonyítványt.

Bár nyilvánvaló, hogy a közoktatásiügyi népbizottság rendelete nem vonatkozik a szegedi iskolákra, a diákok azt hiszik, hogy a rendeletet a szegedi viszonyokra is alkalmazni kell, mert az ismert okok miatt itt is fenforognak oly kényszerítő körülmények, amelyek lehetetlenné teszik azt, hogy a tanulást zavartalanul folytathassák. A diákok megbízottai, mint már jelentettük, Budapestre utaztak, hogy a közoktatásiügyi népbizottság előtt tolmácsolják a szegedi diákságnak azt a kívánságát, hogy a tanévet korábban beárják

és a bizonyítványokat kikapják, hogy nyugodtan és minden kockázat nélkül hazautazhassanak.

Mindezekből megállapítható, hogy a kulturbizottság határozata, amellyel a húsvéti szünetet elrendelte, nem oldotta meg a helyzetet és nem nyugtatta meg a forrongó ifjúságot. A kulturbizottság határozata szerint ugyanis azok a diákok, akik a megállapított időre nem térnek vissza, nem kaphatnak bizonyítványt. Ezt a határozatot a diákok sérelmesnek tartják, mert szerintük ők nem tehetnek róla, ha nem engedik őket vissza. A helyzet egyébként is bonyolódott, mert egyik másik iskola addig nem hajtja végre a kulturbizottság határozatát, amíg a diákság megbízottai Budapestről visszaérkeznek. Ha ugyanis a közoktatásiügyi népbizottság a tanév korábbi beárását és a bizonyítványok kiadását rendelné el, ezt azt intézkedést nem lehetne végrehajtani, ha a diákok hazautaznak. A diákok viszont, függetlenül attól, hogy megbízottai milyen eredménnyel érkeznek vissza Budapestre, ragaszkodnak ahhoz, hogy a szünetet megkezdjék.

Ily körülmények közt — bármily fontos kulturális érdekek ellen való lenne is — az egyedül célravezető megoldás alig lehet más, mint a tanév korábbi beárása és a bizonyítványok kiosztása. Más kérdés viszont, mi az oka annak, hogy a tanügyi állapotok Szegeden ennyire e fajultak, de ennek a megállapítása most már nem segítene a helyzeten. A baj meg van, tehát föltétlenül orvosolni kell. És ha nem lehet másképp, be kell zárni az is-